

Darnus vystymasis ir miestų ir gyvenviečių planavimas

Rekomendacijos JT Darnaus vystymosi tikslų integravimui



Socialinė gerovė

Panaikinti visų formų skurdą visose šalyse.



Panaikinti badą, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir pilnavertę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį.



Užtikrinti sveiką gyvenimą ir skatinti visų amžiaus grupių gerovę. Mirtingumo mažinimas (įskaitant žūčių keliuose), ligų valdymas, savižudybių, alkoholio, narkotikų prevencija.



Užtikrinti visa apimančią ir lygiavertę kokybišką išsilavinimą visiems ir skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi. Skatinti darnaus vystymosi švietimą.



Pasiekti lyčių lygybę ir moterų ir mergaičių įgalinimą visose srityse.



Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Skatinti energijos vartojimo efektyvumą.



Skatinti taikias ir įtraukias visuomenės darniam vystymuisi, suteikti visiems galimybes reikalauti teisingumo ir kurti veiksmingas, atsakingas ir įtraukias institucijas visais lygiais.

Darnaus vystymosi tikslai (DVT, angl. Sustainable development goals, SDGs) – tai 17-a Jungtinių Tautų 2015 m. priimtų globalių tikslų, apimančių socialinę, ekonominę ir aplinkos dimensiją, kuriais siekiama iki 2030 m. panaikinti skurdą, užtikrinti taiką, visų pasaulio gyventojų socialinę ir ekonominę gerovę, nepaliekant nieko užnugarįje, skatinti partnerystes bei saugoti planetą ir kovoti su klimato kaita.

Teritorijų planavimui yra skirtas **DVT 11 Darnūs miestai ir bendruomenės**, kuris kalba apie įtraukius, saugius, atsparius ir darnius miestų ir gyvenviečių kūrimą, tačiau nemažiau aktualūs yra ir kiti DVT. Šiandien Lietuvos miestai vystosi **nedarniai**: plėtra dažnai yra nekontroliuojama ir neefektyvi, socio-ekonominė atskirtis didėja, taip pat auga ir neigiamas miestų poveikis aplinkai. Todėl DVT 11 ir likusių tikslų integravimas į urbanizuotų teritorijų planavimo leistų metodikškai ir efektyviai atsivėlgti į šias problemas ir imtis jų sprendimo.

ŠIAME DOKUMENTE pateikiama informacija apie: DVT ir konkrečiai DVT 11; DVT integravimo procesą bendrai; bei DVT integravimą į konkretų projektą. Daugiau informacijos [projekto puslapyje](#).

Ekonomika



Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktųvų įdarbinimą ir deramą darbą visiems.



Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves.



Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačioje šalyse. Socialinės atskirties, pajamų nelygybės mažinimas, įtraukties didinimas.



Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Darnus gamtinių išteklių naudojimas, žiedinės ekonomikos skatinimas.

Aplinka



Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Geriamo vandens, sanitarijos kokybė, į paviršinį vandenį patenkančių atliekų darnus valdymas.



Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Atsparumo ir prisitaikymo klimato kaitos keliamoms grėsmėms didinimas, veiksmų integravimas į nacionalinę politiką.



Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi.



Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

Partnerystė



Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

11 DARNŪS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS



Pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs:

Tinkamas būstas, visiems prieinamas darnus viešasis transportas, prieinamos, saugios (žalios) viešosios erdvės, darni urbanizacija, kultūrinio ir gamtinio paveldo apsauga, apsauga nuo gamtinių grėsmių, rizikos valdymas ir miestų atsparumo didinimas, miestų neigiamo poveikio aplinkai mažinimas.

DVT11 DARNŪS MIESTAI IR BENDRUOMENĖS UŽDAVINIAI (IŠ JT GA REZOLIUCIJOS)

- 11.1. Iki 2030 metų užtikrinti visiems galimybes turėti **tinkamą, saugų ir prieinamą būstą ir naudotis būtiniausiomis paslaugomis**, taip pat atnaujinti lūšnykus.
- 11.2. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis **saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis** visiems, **gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą**, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, asmenų su negalia ir pagyvenusių žmonių poreikiams.
- 11.3. Iki 2030 metų didinti **įtraukią ir darnią urbanizaciją** bei visų dalyvavimu pagrįstą, kompleksinio ir darnaus gyvenviečių planavimo ir **valdymo** gebėjimus visose šalyse.
- 11.4. Didinti pastangas **apsaugoti ir išsaugoti pasaulio kultūros ir gamtos paveldą**.
- 11.5. Iki 2030 metų smarkiai **sumažinti su gaivalinėmis nelaimėmis susijusių mirčių ir jų paveiktų žmonių skaičių**, taip pat labai sumažinti tiesioginius ekonominius nuostolius, susijusius su pasauliniu bendruoju vidaus produktu, kurios sukelia gaivalinės nelaimės, įskaitant su vandeniu susijusias gaivalines nelaimes, sutelkiant dėmesį į neturtingųjų ir pažeidžiamoje padėtyje atsidūrusių žmonių apsaugą.
- 11.6. Iki 2030 metų **sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai**, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui.
- 11.7. Iki 2030 metų suteikti visuotinę galimybę naudotis **saugiomis, įtraukiomis ir prieinamomis žaliomis ir viešomis erdvėmis**, pirmiausia moterims ir vaikams, pagyvenusiems žmonėms ir žmonėms su negalia.
- 11.a. Remti teigiamus ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius **miesto, priemiesčių ir kaimo vietovių ryšius** stiprinant nacionalinės ir regioninės plėtros planavimą.
- 11.b. Iki 2020 metų labai padidinti **miestų ir gyvenviečių, patvirtinančių ir įgyvendinančių integruotą politiką ir planus**, susijusius su įtrauktimi, veiksmingu išteklių naudojimu, migracija ir prisitaikymu prie klimato kaitos bei atsparumu gaivalinėms nelaimėms, skaičių, kurti ir įgyvendinti holistinį gaivalinių nelaimių rizikos valdymą visais lygiais remiantis Sendajaus gaivalinių nelaimių rizikos sumažinimo programa 2015–2030 metams.
- 11.c. Remti **mažiausiai išsivysčiusias šalis**, įskaitant finansinės ir techninės pagalbos teikimą, naudojantis vietinėmis medžiagomis statančias tvarius ir atsparius pastatus.

1. Kas yra darnus miestų vystymas(is)?

Miestų darnus vystymasis – tai ne tik miestų sprendimai ir priemonės, darantys įtaką miestų gyventojų socialinei gerovei, vidaus ekonomikai ir poveikiui aplinkai, tačiau tai ir visi šių sprendimų planavimo ir priėmimo procesai bei valdymas, kurie turi būti įtraukūs, skaidrūs, paremti tyrimų duomenimis, ekspertinėmis žiniomis bei orientuoti į ilgalaikę perspektyvą (Pav. i).

Viešosios konsultacijos metu iš išskirtų miestų darnaus vystymosi probleminių sričių ekspertai labiausiai pabrėžė **Planavimo procesus**. Tiksliau, Lietuvos miestai nesivysto darniai, nes trūksta atitinkamos planavimo kultūros ir kompetencijos, vystoma neadekvati urbanistinė ir teritorinė politika, trūksta dalyvavimo ir visuomenės įtraukimo į planavimo procesus ir miestų planavimas ir dizainas nėra paremtas gyventojų poreikiais. Esamoms problemoms dažnai siūlomi pigūs, greiti, populistiniai sprendimai dažnai be ilgalaikės perspektyvos. Retai arba nepakankamai atkreipiamas dėmesys į aplinkos kokybę ir tvaraus, ilgalaikio infrastruktūros ir teritorijų planavimo standartus, kurie aprėpia socialinius, visuomenės įtraukties ir kultūrinius elementus. Ekspertų nuomone, trūksta holistinio / kompleksinio požiūrio į planavimą ir skirtingų grupių interesų derinimo jau pačioje planavimo pradžioje.

Tam priežasčių yra daug, tačiau viena pagrindinių, kurią išskiria ekspertai – tai **žinių apie darnų vystymą stoka** tiek tarp savivaldybių darbuotojų, tiek tarp vystytojų, planuotojų, tiek tarp miesto infrastruktūros naudotojų. Būtina kelti kompetencijas darnaus vystymo(si) srityje bei didinti suvokimą, kiek ir kaip specialistų specifinė darbo sritis ir tikslai yra susiję su kitomis sritimis – t.y. didinti kompleksinę požiūrį į problemas ir jų sprendimo būdus bei bendradarbiavimą sprendžiant problemas.

TEMINIAI PRIORITETAI	<ul style="list-style-type: none"> • būstas ir būtinosios paslaugos • socialinė gerovė ir vietos ekonomika • judumas ir susisiekimo infrastruktūra • viešosios erdvės • klimatas, energija ir aplinka 	22 kriterijai į ką atsižvelgti
PLANAVIMO PROCESAI	<ul style="list-style-type: none"> • dalyvavimas ir visuomenės įtraukimas į planavimo procesus • planavimo kultūra ir kompetencijos • urbanistinė ir teritorinė politika ir valdymas • miestų planavimas, dizainas ir priemonės 	
VALDYMO SISTEMA	<ul style="list-style-type: none"> • vystymo, stebėsenos sistemos ir kokybės vertinimas • teisinė ir institucinė aplinka, reguliavimas • regioninė plėtra ir savivaldybių finansai • tarpsektorinis bendradarbiavimas. 	

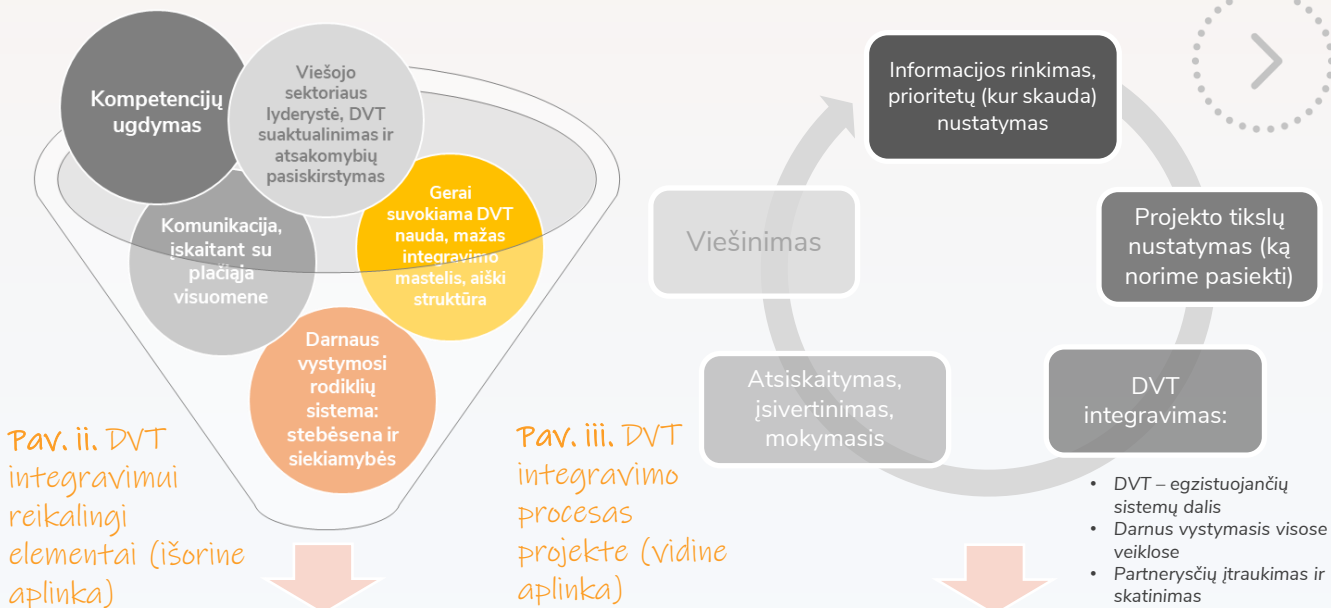
Pav. i. Darnaus miestų vystymo(si) sritys

2. Kodėl naudinga integruoti DVT?

Pirmiausia, DVT įgyvendinimas – tai labai konkrečių, šiuo atveju, miestų ir gyvenviečių vystyme(si) matomų **problemų sprendimas**: socio-ekonominės atskirties mažinimas, nevaldomos ir nedarnios plėtros ribojimas, taršos ir kito neigiamo urbanizuotų teritorijų poveikio aplinkai mažinimas ir t.t.

Tačiau DVT turi ir platesnę naudą: visi Tikslai yra glaudžiai tarpusavyje susiję, vieno konkretaus DVT atskirai pasiekti neįmanoma neatsižvelgiant į kitus Tikslus. Tikrai darnus vystymasis gali būti užtikrintas tik tuomet, kai skirtingi prioritetai yra derinami tarpusavyje, jų siekiama sinergiškai, atsižvelgiant į sąveikas ir sąryšius tarpusavyje per uždavinius ir rodiklius – taigi DVT skatina kompleksinį/holistinį valdymą.

Planavimo dokumentai, vizijos ir strategijos integruojantys DVT yra tarptautiškesni, juos lengviau susieti su Europos Sąjungos ir globaliu kontekstu. DVT taip pat užtikrina, jog visi – viešasis sektorius (nacionalinis ir vietos), privatus sektorius, NVO ir kiti – vartojame tą pačią kalbą, tai skatina tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir taikomų veikslių ir priemonių integralumą. Galiausiai, tarptautinėje darbotvarkėje DVT yra glaudžiai siejami su finansais – projektams dirbantiems prie DVT įgyvendinimo, tikėtina, bus skiriama daugiau pinigų.



3. Kaip integruoti DVT į urbanizuotų teritorijų planavimą?



Pav. ii (žr. ankstesnį puslapį) visi paminėti elementai yra aktualūs tiek nacionaliniu, tiek vietiniu lygiu. Aiški integravimo modelio struktūra (angl. framework) ir konkreti rodiklių sistema (įskaitant jos stebėseną ir nustatytas siekiamas reikšmes) – tai elementai turintys tiesioginį sąryšį su konkrečiu projektu ar iniciatyva (žr. **Pav. iii**). Likę elementai yra labiau horizontalūs ir orientuoti į apskritai DVT temos iškelimą, geresnį suvokimą tarp įvairių suinteresuotų šalių ir prerinamumo padidinimą. Tačiau siekiant sėkmingai įgyvendinti visus paminėtus žingsnius pirmiausia būtina politinė valia ir pakankamas temos suaktualinimas, o vėliau – bendrinių darnaus vystymosi sėkmės rodiklių nustatymas (kas rodo, kad yra darniai vystomas).

Bendrasis DVT integravimo į konkretų projektą modelis (**Pav. iii**) yra cikliškas, elementai siejasi vienas su kitu, eilės tvarka nėra griežtai nustatyta (nors rekomenduotina pateikta **Pav. iii**). Pasiūlytas modelis skatina savirefleksiją ir sistemiskumą, kai viena proceso dalis papildo kitą, vieno žingsnio metu sugeneruota informacija naudojama pagerinti ir kitų žingsnių rezultatus. Tai leidžia užtikrinti nuolatinį pažangos stebėjimą ir vertinimą, pastovų tikslinės krypties ir priemonių derinimą. **Pav. iii** taip pat pamini ką konkrečiai reiškia DVT integravimas siaurąją prasme: tai DVT įtvirtinimas/traukimas į jau egzistuojančią sistemą, DVT ir darnumo atliepimas visose veiklose ir funkcijose bei partnerystę skatinimas.

TEMINĖS PRIORITETINĖS DVT INTEGRAVIMO SRITYS

Remiantis ekspertų [apklausa](#) apie darnaus miestų vystymo(si) problematiką bei DVT integravimo galimybių [analizę](#), buvo išskirtos penkios **aktualiausios teminės DVT integravimo sritys** (žr. lentelę žemiau). Lentelė susieja šias sritis su atitinkamais DVT 11 uždaviniais bei su kitais DVT, į kuriuos šioje srityje taip pat reikėtų atsižvelgti (sąsajos remiasi aktualiausia išryškinta šios srities problematika).

Trumpas srities aprašymas pateikia svarbiausius raktažodžius apie teminę sritį ir kur DVT integravimas galėtų labiausiai prisidėti siekiant darnaus miestų ir gyvenviečių vystymo(si). **Pasiūlytų rodiklių sąrašas nėra baigtinis** – čia pateikiami tik galimi pavyzdžiai rodiklių, kurie a) turėtų būti kompleksiški, b) turėtų turėti nustatytas esamas ir siektinas reikšmes (iki 2030 m.), c) kokybiškas duomenų bazes, d) sietis su nacionaliniais rodikliais, apibrėžtais LRBP ir NPP ir taip tiesiogiai sietis ir su biudžeto nustatymu. Plačiau apie rodiklius žr. [Išsamus vadovas](#).

Teminės sritys	DVT 11 uždaviniai	DVT*	Trumpas srities aprašymas	Rodiklių pavyzdžiai
PRIEINAMAS BŪSTAS IR BŪTINOSIOS PASLAUGOS	11.1 Saugus ir prieinamas būstas Taip pat žr. 11.3, 11.a		Darnus, tinkamas ir saugus būstas su būtinosiomis paslaugomis, prieinamas visiems nepriklausomai nuo jų padėties (amžiaus, lyties, socialinio statuso ir kt.)	<ul style="list-style-type: none"> Centralizuotas vandens tiekimas, gyv. sk. Socialinis būstas mieste, sk. Išlaidos šildymui namų ūkiui, EUR/mėn. ...
SOCIALINĖ GEROVĖ IR VIETOS EKONOMIKA	11.4 Išsaugoti kultūros ir gamtos paveldą 11.7 Saugios ir įtraukios viešosios erdvės Taip pat žr. 11.3, 11.a		Socio-ekonominės atskirties mažinimas skatinant užimtumą, diegiant žiedinę ekonomiką, taip pat didinant prieigą prie kultūrinių, švietimo, sveikatos ir kitų paslaugų, skatinant ekologišią sąmoningumą ir visų dalyvavimą	<ul style="list-style-type: none"> Miestų gyv. sk. gyvenančių skurde Prieiga prie kultūrinių/sveikatos/švietimo ir kitų soc. paslaugų, indeksas Pirmo aukšto ekonomika, indeksas ...
JUDUMAS IR SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA	11.2 Saugios ir prieinamos transporto sistemos Taip pat žr. 11.3, 11.6, 11.a		Saugios, prieinamos, pasiekiamos ir darnios transporto sistemos visiems, gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą; ypatingas dėmesys taršos mažinimui, visuomenės sveikatai ir infrastruktūros atsparumo didinimui	<ul style="list-style-type: none"> Gyv. sk. mieste keliaujančių viešuoju transportu/dviračiu/pėsčiomis Keliuose sužeistų/žuvusių sk. Gyv. pasitenkinimas miesto viešuoju transportu, indeksas KD koncentracija, viršijanti leidžiamą normą, dienų sk. ...
VIĖŠIOSIOS ERDVĖS	11.7 Saugios ir įtraukios viešosios erdvės Taip pat žr. 11.2, 11.3, 11.4		Atviros (žaliosios) miesto erdvės, prie kurių gyvybingumo ir patrauklumo prisideda visuomenė, kurianti jas kartu su planuotojas. Gyvos, įtraukios ir saugios viešosios erdvės – stiprios ir brandžios pilietinės visuomenės požymis	<ul style="list-style-type: none"> Įtrauktų miesto gyv. sk. į planavimo procesus, proc. Žalioji infrastruktūra, urbanizuotų teritorijų ploto proc. Gyventojai jaučiasi saugūs viešosiose erdvėse (naktį), proc. Viešųjų erdvių prieinamumas, indeksas ...
ATSPARUMAS KLIMATO KAITAI, ENERGIJA IR APLINKOS BŪKLĖ	11.5 Sumažinti gamtinių grėsmių neigiamas pasekmes 11.6 Sumažinti miestų neigiamą poveikį aplinkai Taip pat žr. 11.2, 11.3, 11.4		Didinamas miesto (infrastruktūros) atsparumas gamtinėms grėsmėms (įskaitant klimato kaitą ir jos poveikį), skatinamas energinis efektyvumas ir atsinaujinantis energijos šaltiniai, priemonės taršos mažinimui ir biologinės įvairovės ir jos teikiamų paslaugų išsaugojimui, darnus išteklių vartojimas	<ul style="list-style-type: none"> Išmestos ŠESD, t/gyv. Perdirbtos ir kompostuotos atliekos, kg/gyv. Renovuota daugiabučių namų, sk. Įvertintos ekosisteminės paslaugos, sk. Viešosios išlaidos, skirtos šalinti gamtinių grėsmių nuostolius, EUR ...

*DVT17 Partnerystė įgyvendinant tikslus turėtų būti siekiama visose srityse – tai bendradarbiavimas šalies viduje ir tarp šalių, tarp suinteresuotų šalių, keitimasis žiniomis, finansinė, technologinė parama

4. Kaip integruoti DVT konkrečiame planavimo projekte?

Principai

-  **1. Vietos sąlygos ir išorės kontekstas**
-  **2. Prieigos ir prieinamumo užtikrinimas visiems**
-  **3. Sisteminis/kompleksinis procesų valdymas**
-  **4. Bendradarbiavimo kultūra ir skaidrumas**
-  **5. Vietinio lygmens sprendimų svarba**
-  **6. Įtraukus planavimas**
-  **7. Planavimas pagal galimybes ir atsargumo principas**
-  **8. Inovacijų diegimas**
-  **9. Atsakingas investavimas, bendro augimo (angl. *shared growth*) principas**
-  **10. Kokybinių, vertę nustatančių, rodiklių taikymas ankstyvuojų planavimo etapu**

Išsamiau **ČIA**, taip pat apie rekomendacijas ir kriterijus

Labai svarbu į darnaus vystymosi procesus efektyviai įtraukti ne tik politiką formuojančias institucijas, bet ir politiką įgyvendinančio lygmens – regionus, miestus, vietas savivaldą ir bendruomenes – taip tiesiogiai skatinant bendradarbiavimą, sisteminių požiūrį ir sprendimų integruotumą ir praktiškumą. **DVT taikymas vietos politikoje ir planavime turėtų būti esamus procesus palengvinanti priemonė, sutaupanti laiko ir suteikianti daugiau struktūros ir aiškumo.** Tam turi būti paruošta ne tik aiški strategija, bet ir proceso žemėlapis aktualus municipaliniu lygiu su siekiamybėmis, paremtomis konkrečiais rodikliais, jų stebėsenos sistema ir rekomendacijomis proceso tobulinimui. Norint sėkmingai ir greitai įgyvendinti darnaus vystymosi priemones yra būtina suteikti reikiamą paramą suinteresuotoms vietos šalims jų gebėjimų vystymui. Šios rekomendacijos bei išsamus vadovas (*metodinė medžiaga*) taip pat siekia prisidėti prie šių pastangų.

[Įgyvendinimo lentelė / kontrolinis sąrašas](#) (angl. *checklist*) žemiau yra viena tokių priemonių: jis skirtas miesto ir gyvenviečių planavimu suinteresuotoms šalims pasitikrinti, kaip jų projektas dera su DVT, kokius DVT 11 uždavinius atliepia, ar ir kokias partnerystes plėtoja, kokį turės poveikį – bei skatina, įsivertinus plano stiprybes ir silpnybes, jį atitinkamai papildyti siekiant visapusiško DVT integravimo.

1. Projekto (strateginiai) tikslai	2. DVT, kuriuos atliepia projektas	3. DVT 11 uždaviniai, kuriuos atliepia projektas	4. DVT ir DVT 11 uždaviniai, kuriuos projektas galėtų veikti neigiamai	5. Veiklos rodikliai (+siekiamybės 2030 m.)	6. Projekto įgyvendintojai	7. Suinteresuotos šalys (nuo projekto pradžios); priemonės jų įtraukimui	8. DVT įgyvendinimo priemonės projekto rėmuose	8. Prie kurių DVT/DVT 11 uždavinių projektas dar galėtų prisidėti ir kaip?	10. KITA
*kokie yra projekto tikslai (kokią problemą sprendžia), kaip jie siejami su darniu miestų ir gyvenviečių planavimu	*įvertinti visus galimus sąryšius su įvairiais DVT, net jeigu projekto tema tiesiogiai apima tik vieną ar kelis DVT	*įvertinti sąryšius su aktualiais DVT 11 uždaviniais ir atsižvelgti į jiems skirtus rodiklius (žr. Global Indicator Framework for SDGs, Sustainable Dvlp. in the EU ir LSD DVT)	*įvertinti galimą neigiamą projekto poveikį socialinėje, ekonominėje ir aplinkos dimensijose	žr. Global Indicator Framework for SDGs, Sustainable Dvlp. in the EU ir LSD DVT , taip pat nacionaliniai strateginiai dokumentai (LR Vyriausybės programa, Nacionalinė pažangos programa, Darnaus vystymosi strategija)	*už projekto įgyvendinimą atsakingos institucijos	*suinteresuotų šalių analizė, informacijos viešinimas ir skirtingų dalyvių įtraukimas į projekto planavimo ir sprendimų priėmimo procesus; skirtingos suinteresuotos šalys gali padėti atkreipti dėmesį į skirtingus DVT ir jų svarbą projekte	*žr. viršuje Situacijos įvertinimas → įvertinti projekto/priemonės poveikio vietas (kur labiausiai skauda ir kur reikėtų taikyti DVT) → Įgyvendinimas ir integravimas → Atsiskaitymas, įsivertinimas ir to pritaikymas → Komunikacija	*papildyti atsižvelgiant į atsakymus 2, 3 ir 4 stulpeliuose	*papildyti atsižvelgiant pagal poreikius. Galimi stulpeliai: biudžetas, įgyvendinimo laikotarpis, sąsajos su kitais projektais, „globalus-nacionalinis-vietos“ jungtys ir t.t.

Kurk Lietuvai projektas „JT Darnaus vystymosi tikslų integravimas į teritorijų planavimą“

Projekto vadovės: Ieva Pūnytė (ieva.punyte@am.lt) ir Kristina Simonaitytė (kristina.simonaityte@am.lt)

Daugiau info: kurk.lt/projektai/darnaus-teritoriju-planavimas/

© Kurk Lietuvai, LR aplinkos ministerija, 2018